

## ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.  
Pe jum. an . 12 "  
Pe o lună . 2 "

Nr. de Duminecă  
Pe un an . 4 Cor.  
Pentru România și :  
America . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-  
mânia și străinătate pe  
an 40 franci.

# TRIBUNA

REDACTIA  
și ADMINISTRAȚIA :  
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE  
se primesc la adminis-  
trație.  
Manuscripte nu se îna-  
poiază.  
Telefon pentru oraș și  
comitat 502.

## Impăcarea.

Nu este întâia oară că se vorbește din tabăra ungurească de o pace cu nemaghiarii. Câți falși profeți, câți buni »amici« de-ai noștri nu au vorbit de »pace«! Dacă am căuta bine, în orice om politic sau politician ungur am descoperi câte un »sincer prieten« al nemaghiarilor și cu deosebire al românilor și dacă am adresă tuturor un-  
gurilor o întrebare-circulară punem rămășag că dela dnul Andrassy și Apponyi, dela dnul Rákosi și și Jancsó și până la ultimul gazetăraș neofit, până la cel din urmă mușteriu al cafenelelor din Pesta sau din Mezőtur am primi răspunsuri cari ar sămăna leit, ca un ou cu altul. Cu un accent de generozitate largă, toți ne-ar da pe cuvânt asigurarea că sunt cei mai buni »prieteni« ai noștri, că au simpatii pentru »bunul« și »blajinul« popor românesc și că doresc o pace sinceră și trainică cu el.

Dacă însă i-ai ruga să-ți precizeze punctul lor de vedere, să arate condițiile de împăcare între români și unguri, ai întâlni de sigur priviri de mirare. Unii ți-ar răspunde încurcați și vag că »trebuie să înceteze întâiu zgitațiile fără suflet împotriva statului unguresc« iar alții v'ar întreba mirati că nu este oare destulă satisfacție pentru români acest mare lucru: prietenia cu un-  
guri?

Ori-cine cunoaște opinia publică ungurească, presa și pe oamenii politici unguri va confirma aceasta. Astfel de răspunsuri

sunt dese, sunt zilnice și arată nu o superficialitate, o ușurință de judecată, ci ceva zăi mult, ele desvălesc o întreagă mentalitate a opiniei publice ungurești.

Pentru un ungur de treabă, patriot ce se respectă, orice concesiune dată naționalităților ar fi un act de trădare de patrie. Min-tea ungurească, fruct al celor patruzeci de ani de egemonie națională ungurească, nu poate încapa îndreptățirea la o viață culturală și politică a noastră alături de cea ungurească în cadrul statului unguresc. Statul este proprietatea și patrimoniul național al unui singur popor, al poporului unguresc și orice putere publică îi revine lui. »Naționalitățile« ca individualități politice nu pot lua parte la puterea publică, ci numai ca indivizi singulari, primind conștiința și limba ungurească.

Iată pentru ce, după concepția ungurească, maghiarizarea e un drept al poporului unguresc și celce i-se împotrivesc, săvârșește o crimă împotriva statului și a menirii sale însăși.

Cităm o pildă: ziarul contelui Andrassy »Magyar Hirlap« scria supra »impăcării«. Ziarul unguresc declară, că împăcarea e cu neputință câtă vreme românii protestează împotriva societăților ungurești, Kultur-egyelet-uri al căror scop notoric e maghiarizarea și câtă vreme românii declară statul național unitar drept o chimereă condamnabilă. Pe urmă declară că dacă e vorba de politică nu cunoaște colectivități naționale deosebite în sânul statului. »Nu poate fi vorba decât de ațăători cari fac politică.

Guvernul nostru nu face politică cu naționalitățile însăși, cu milioanele poporului...

Asta-i numai o pildă din o mie. Toți scriu, toți vorbesc și judecă astfel.

O împăcare sinceră, în general o apropiere nu este cu putință între cele două tabere, câtă vreme gândirea asta, mentalitatea asta va dăinui. Dacă voim să dobândim o schimbare radicală și definitivă în politica ungurească, ea nu poate să iasă decât dintr'o schimbare a concepțiilor ei politice. Aceasta este menirea politicii noastre. Prin repetarea stăruitoare și neconținută a principiilor noastre politice, prin expunerea ei cât mai deasă și cât mai limpede, luminând din toate părțile, cu toate prilejurile, opinia publică ungurească se va obișnui cu ele, se va pătrunde în mod inconștient cu ideile noastre și va sfârși în mod fatal prin a le primi măcar în parte. Nu a-i învinge, ci a-i convinge pe oamenii politici unguri, a face ca în gândirea lor să se pătrundă pe nesimțite elementele gândirii noastre politice, asta este ținta politicii noastre.

Grea și depărtată țintă, veți zice, și trebuie munca unei generații întregi pentru a vedea roadele ei. Să poate că-i grea, do-vadă lupta deputaților noștri în cameră care nu a avut deocamdată decât menirea asta, dar nu i atât de îndepărtată pe cât s'ar crede. Dl Maniu ne-a atestat-o dăunăzi. D-sa e un bun observator și a avut prilejul de-a vedea însuși ceea-ce spune. Cei mai mulți oameni politici unguri încep să fie pătrunși de convingerea că în dezidera-

## FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

### Șaguna — catolic.

De Ioan Russu Șirianu.

Despre Șaguna au citit și auzit toți cărturarilor români, ba îl pomenește până și țărani din cele mai mici sate. Mulți nu vor fi știind însă, că marele arhieru, cel care a înființat mitropolia gr. orientală română și ne-a scăpat de jugul sâr-besc, în copilărie și până la vârsta de 18 ani a fost catolic.

În bogata viață a marelui Șaguna, epoca aceasta este extrem de interesantă. Felul cum a trecut Șaguna la catolicism este o tristă eclipsă la viața tatălui lui Șaguna, iar cum a fost redat bisericii strămoșești, este o adevărată și splendidă epocă și arată într'o lumină nu se poate mai strălucitoare pe mama lui Șaguna.

Profesorul dr. Ioan Lupș și-a câștigat titlu la recunoștința tuturor românilor pentru interesantul studiu ce publică în »Convorbiri Literare« (numărul pe Decembrie) despre lupta eroică, apăsând, ce Anastasia Șaguna a purtat pentruca fiul său Anastasiu (mai târziu Andreiu) să fie pe d'oparte scos de sub tutela arhiepiscopului catolic Fischer din Agra, iar pe de altă parte să l poată reda bisericii greco-orientale.

Naum Șaguna scăpătase. Cum și așa trebuie că a fost spina în ochii concetățenilor săi catolici din Mișcolț, pentru a'și îmbunătăți situația și mai probabil pentru a câștiga p. otație, se duse la arhiepiscopul Fischer din Agra, și trece la ca-

tolicism (Martie 1814) iar pe fiul său Avreia și fetița Ecaterina, îi încredințează purtării de grijă a arhiepiscopului. Bunicul acestora, negustorul Grabowsky din Budapesta și Anastasia, mama copiilor se împotrivesc însă, așa că pentru a pune mâna pe copii, arhiepiscopul intervine la palatin. »Se pare — scrie Dr. Lupș — că palatinul a împlinit rugerea arhiepiscopului dând ordin în forma cerută de acesta. Abea trec însă câteva luni și arhiepiscopul se plânge palatinului într'o hârtie din 16 Martie 1815, că copiii lui Șaguna au fost ascunși dinaintea preotului catolic din Mișcolț, căruia îi încredințase dânsul și duși pe furiș la Pesta, la negustorul gr. neunit Grabowsky. Acest Atanasie Grabowsky, — unchiul Anastasiei — era om cu stare bună: negustor fruntaș cu legături întinse...

Aici s'au adăpostit copiii și mama (Anastasia era numai de 5 ani) pe vremea când Naum Șaguna moare. Conștientă de drepturile sale de mamă, Anastasia petiționează până chiar la împăratul, să i-se dea voie a'și crește copiii în religia stră-bună, dar fără rezultat: dela Viena i-se răspunde că deoarece tatăl copiilor a fost catolic, și copiii tot catolici trebuie să rămână!

De noi încolo (15 Iulie 1815) Anastasia poartă o luptă de adevărată eroică. Nu se lasă doborâtă de asprimea ordinului împăratesc (30 Aug. 1817) de a'și da copiii în grija prelatului catolic, ci se duce și ea la Mișcolț, să fie lângă dânsii.

Efectul binefăcător al unei mame de model nici n'a întărit a se rezista asupra copiilor: în Ianuarie 1822 băiatul mai mare, Avreia, pă-răsește legea catolică și se reîntoarce în sânul bisericii mame. Același lucru îl face și Anastasia,

la 29 Dec. 1826, când împlinise vârsta de 18 ani (atunci începuse studiile universitare în Pesta).

Iată ce poate face o mamă bravă română! Un arhiepiscop puternic, ordine împărătești, influența școlii medle catolice, — totul a fost înșușchiat de dragostea nemărginită a româncii, care nu trăie decât pentru fericirea copiilor săi și avea nestăns în sufletul său dorința de a readuce copiii la biserica străbună.

Cu drept cuvânt profesorul Lupș face elogiul memoriei acestei nelutecate românce. Fără îndo-ielă, dacă ea nu avea acea alipire sfântă pentru biserica strămoșească, Anastasia Șaguna rămânea catolic și nu eră să înscrie în istoria neamului românesc una dintre cele mai fericite și mai strălucite epoc.

Anastasia Șaguna ar trebui să serve drept model tuturor mamelor române și acest capitol din viața lui Șaguna ar trebui scris dinadins ea o lectură pentru toate femeile române.

### Din valorile vieții.

De Ioan Slavici.

(Urmare.)

VIII.

Sunt fără de număr nenorocirile de tot felul, prin care trece omul în timpul viețării lui pe pământ, și nu odată sântem la greaua luptă a vieții striviți de stăpânământul, că nu mai putem să răbim lumina. Prindem însă nădejde, ne facem înșușchi, ne mângăiem lași-ne prin noi, pri-

tele noastre politice este măcar o parte de adevăr, după părerea lor, și că mai curând ori mai târziu va trebui să se facă ceva măcar pentru împăcarea noastră.

Iată pentru ce am dat o importanță deosebită declarațiilor dlui Justh. Nu avem năvitatea de-a crede că ele ne vor aduce doritele concesiuni naționale și o schimbare în politica ungurească față cu noi. Dimpotrivă, deocamdată se pare că protestările șovinistilor ar putea cel puțin în acest punct să silească pe dl Justh la mai multă rezervă, deși el nu pare a fi omul care se lasă înfricat.

Dar este un netăgăduit semn al vremurilor când un om politic activ de importanță dlui Justh face declarația că nu mai merge cu acest războiu cu două fronturi, cu Viena de-o parte și cu nemaghiarii și croații de alta.

Dela Deák și Eötvös încoace, dl Justh e cel dintâi om politic ungar cu viitor (căci dl Mocsáry are numai trecut politic) care găsește totuși curajul de a spune că e gata a ne cedă ceva din puterea politică a statului, de a da o parte din ea deputaților noștri nu ca unor indivizi, ci ca unor reprezentanți ai poporului nostru.

Fie că declarațiile dânsului vor avea rezultate sau nu, ele dovedesc că s'a făcut cel dintâi pas în sânul partidelor ungurești către împăcare: cele dintâi semne de schimbare în mentalitatea oamenilor politici unguri. Meritul dlui Justh e că a rostit cel dintâi aceia ce azi mulți colegi ai săi vor i simțind mai mult, decât vor fi gândit în nod precis și consecvent.

Repetăm, nu credem ca declarațiile dlui Justh să aducă pacea definitivă. Mai mult chiar, se poate că pentru grăbirea păcii se va cere din parte-ne — mai multe pregătiri de război, mai multă energie și mai mult radicalism. Dar e cert că abea porțiți în războiu, am reperțat prima izbândă morală și dacă azi nu vedem izbânda însăși, întrezărim în linii lămurite calea ce ne duce spre izbânda definitivă și neîndoiasă.

**Cu ghiotora! Curg procesele asupra noastră, în cât nici nu le mai putem ține minte pe toate.**

*Pe ziua de azi avem de înregistrat:*

1) perchiziția ce s'a ținut aseară pentru a se afla manuscrisul »Iobăgiei«, lucrarea istorică a dlui Russu Șirianu;

2) citarea la poliție a dlui Sever Bocu, pentru a i-se lua naționalul și a pleca la temniță;

3) trei citațiuni noi dlui Constantin Savu, chemat pe Bobotează la judele de instrucție din Oradia.

4) citațiunea la judele de instrucție a dlui G. Nichin.

**Situația politică.** În numărul său de astăzi »Pester Lloyd« publică un articol plin de destăiniri senzaționale. E vorba aici de un compromis între contele Andrássy și ministrul comun de război Schönaich. Pe baza acestui compromis, se fac următoarele concesiuni militare:

1. Chestiunea steagului se va rezolvi astfel, că peste tot să nu mai fie steag.

2. Se va introduce emblema dublă, cum s'a propus pe timpul lui Széll.

3. Limba de comandă maghiară va fi exclusă.

4. Limba de regiment va fi ungurească în toate regimentele din Ungaria, în cari 20% dintre soldați sunt unguri.

5. Se recunoaște definitiv, că orice dispoziție asupra armatei, e un drept suveran.

6. Se va vota o nouă lege militară, prin care se va ridica bugetul și contingentul militar pe termen de 10—20 ani și prin care se va spune lămurit, că schimbarea acestei legi nu se va putea face decât cu învoirea Austriei.

Pactul acesta însă n'a fost aprobat nici de moștenitorul tronului și nici de guvern. De aceea el a trebuit să fie înlăturat.

În partea a doua a susamintitului articol se destăinuiesc apoi unele tendinți nu tocmai nerușinoase ale lui Kossuth. El s'ar fi învoit bucuros cu prelungirea convenției refe-

ritoare la banca austro-ungară... dacă nu i-ar fi stat în cale Justh și ceilalți corifei a-i partidului kossuthist.

Aceste destăiniri ale lui »Pester Lloyd« au făcut mare senzație în cercurile politice. Firește, că organele oficioase se întrec în a desmînți aceste vești despre pactări într'adevăr rușinoase pentru un guvern »mare« ca cel de astăzi.

## Democrație adevărată.

(ge) Acele vremuri se petrec când popoarele luminate volesc să cuprindă în rostul alcătuirii lor culturale și politice toate păturile sociale. E aceasta și o năzuință de împăcare, de îndulcire a unor amare nedreptăți, pe care le-au suferit veacuri de-arândul cel mai mulți, cel mai lipsiți de puțința unei fericiți în marginile strămate ale acestui fericiți lumești, cel mai bun și cel mai curăț copii al acestui pământ. Greșala mare a unor generații inconștiente de păcatele lor cearcă azi să ne îndrepte. Săvirea fără hotare a tuturor drepturilor pornite nu numai din bunătate omenească, dar și dela acea cartă minuată, care se cheamă: cartea Legilor fi-li, este răspunsul dat de lumea civilizată mulțimilor nedreptățite. Cu prilejul acesta s'a văzut câtă putere, câtă energie nefolosită zace îngropată în acele straturi ale popoarelor, cari au fost desprețuite.

Aceasta se întâmplă în lumea mare, în lumea aceea unde am putea zice că păturile sociale stăpânitoare și-au mălănat toată vîlaga, și-au măcinat puterea de viață în răjuța așteptăm veacuri rostogolite asupra lor. Deci rențorarea la fântâna dă-tătoare de viață a poporului păstrat în deplină sănătate, trebuia să se întâmple.

Duhul cald al acestor învățături pe noi români ne-a aflat plecați încă pe cornele plugului sau păzind oile pe cele coaste acoperite de brazi bătrâni, ne-a aflat îmbrăcați în albul portului nostru dela zate, ne-a aflat popor de țarași. Abia se ridicase o seamă de domni de pela vetrele sălești și burghizimea o așteptăm încă și acum. Deci s'ar părea ridicolă bucuria atât de zgorn-toasă a democrației românești, deoarece suntem democrați prin naștere. Să așteptăm capitalismul și celelalte treburi sociale din apus apoi să-l dăm cu democrația, am putea zice la început. Numai cât domni ni se sporesc și mulțimea sătenilor treziți și aproape conștienți își strigă nevoie.

Conducătorii noștri la cea mai mare parte și-au dat seama de bunătatea acestor îndrumări, s'au

dem nouă puteri, se îmbărbătam și începem o nouă și adeseori mai binecuvântată viață.

Era om încă tânăr Bencur și plin de puteri: la multe bune se mai putea aștepta, și numai dela el stărna să-și renăscă mai bine viața.

Plimbându-se așa singur prin casă, el avea chiar clipe de ușurare.

Copilul a plâns cât a plâns, apoi zorit de foame, tot a mâncat ceva din laptele cu griș, iar acum dormia în leagănul lui.

„Acum e la Slatina, — acum se apropie de Craiova, — acum o fi pela Palota, — acum so-sește la Văcărești, — își zicea el în gândul lui. — Să se ducă, — să meargă înainte în calea, pe care și-a ales-o potrivit și cu firea ei, și cu lumea, în care și-a petrecut copilăria și prima tinereță! — Câți nu sunt, care-au pățit-o cu mult mai rău decât mine și azi sunt oameni cu rost bun!“

De ce adevă să se plângă!

Asta era; la urma urmelor, scăparea lui.

Ea și numai ea îi făcuse să-și părașoasă meseria și să intre în poliție, unde omul e ispitit la fiecare pas; ea-l împinsese să facă o mulțime de lucruri, pe urma cărora tremura în fiecare clipă.

O, câți nu sunt, care adus jerle mari, ca să scape de asemenea famei, care i-au prins în

clipe de slăbiciune în marșile lor!

Ce putea adevă să i-se întâmple!

„Să zicem că Majorul, văzând că nu i-am făcut nici o treabă, să înțeleasă și mă trimite în adevăr la Văcărești, — își zise el. — Mi se întâmplă numai un lucru, în care trebuia să mă aștept, — dar eu rămân tot eu, barbarul, cu care numai puțin se pot măsura și 'n ale meseriei, și 'n altele. — Mă duc la Galați, fie chiar și în America și sunt tot om. — Cine n'a greșit în viața lui!“

Toate vin și trec în viața omenească.

Mai eră însă și copilul, care rămăsese fără de mamă.

Copil fără de mamă!

Ei se opri în fața leagănului și se uită lung și din se în ce mai îndușoriat la copilul său, care fusese părăsit de mama lui.

Dar îl avea pe el, care îi eră tată.

De-odată ochii i se umplură de lacrimi.

„Ce-o să-i răspund eu, când mă va întreba, cine îi este mamă!“ — își zise cuprins de o adâncă durere, pe care numai puțin vor fi putând s'o înțeleagă ca dânsul în toată pătrunderea ei înfricoșată.

„O, ce ticăloasă! — strigă el cu glas înăbușit de plâns, — ce ființă desbrăcată de tot ceea ce e omenească!“

Da! — fără de seamă ticăloasă și în adevăr desbrăcată de firea omenească!

„Dar tu cine ești!“ — rezună iar din adâncime glasul, care scurra durerea cea mare a vieții lui.

„Uite, — își zise el cutremurându-se în toată ființa lui, — așa! — așa a fost femeia, care și-a dat ție viață, — nu o nenorocită, ci o ființă desbrăcată de tot ceea ce e omenească.“

O, toate e omul în stare să le sufere, să le rabde și să le poarte, dar gândul proprii sale spurcăciuni îi sisiește și cea din urmă rămășiță de putere. Infranți nevoi, înduri suferințe, te a-venși în luptă cu lumea întreagă și răbești mergând cu capul ridicat înainte oătă vreme te iubești tu însuși pe tine și te socotești vrednic de-a vieții, cazi însă în rând cu viermele nepu-tincios când te cuprinde scârba de propria ta ființă.

„Zemislit în ceas rău și din poroire spre păcut, purtat în pântecul unei păcătoase muncite de căințe, născut prin acoune și cu gând rău, blăstămat am fost, ca rele și numai rele făcând să-mi petrec viața, — își zise el. — Eu am pornit-o și pe ea în calea, pe care o văd mergând înainte! — Eu am amețit-o, am amăgit-o, am despărțit-o de mama ei, eu am profitat de relele

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Deposît de parfumerii, instrumente medicale, materii de ba și dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; claiuri, liheruri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferenc József-ut 2.

pus pe lucru și cu bucurie putem înregistra o înviorare în viața noastră de neam merit să însemne ceva în lumea aceasta. Cu multă dragoste și-au îndreptat toți privirile spre ceteele noastre de români imprăștiati prin sate presărate pealele munților și de-alungul văilor cu pământ negru aducător de roșă bună. Cu multă dragoste, dar să vedem cu tot atâta înțelegere?

Suntem la o adunare populară. Țăranii noștri dormici de a auzi ceva s'au adunat cu mic cu mare. Și-au adus chiar și nevestele. Se vorbește acolo despre atacurile dușmănoase ale guvernului, despre năzuloța păcătoasă de a ne maghăriză și în sfârșit despre toate ce ne preocupă în clipele aceste grele. Se spun cuvinte insuflete, se spun cuvinte aspre și se cheamă poporul la luptă mare pentru apărarea și întărirea neamului. Când vine vorba despre votul universal, cineva urcă tribuna. E român bun, e un iubitor al poporului, un democrat convins. Combate cu multă vervă pluralitatea și deslusește foloasele votului obștesc. Intre altele spune și următoarele: Noi cerem votul universal nu numai pentru băbății trecuți de douăzeci și patru de ani, dar și pentru femele. Femelele ne sunt tovarășe în viață, muncesc aceeași muncă ca și noi și prin urmare trebuie să le dăm și lor ce li-se cuvine. Frumcase vorbe. Și suntem siguri că au fost spuse din convingere. Frumoasă și convingerea. Dar ce fac ascultătorii țărani. Dacă sunt mai tineri se spropie de vecina lor zămbind batjocuritor și poate și pișcând-o: Auzi tu Marie, vădă și vouă vot. Dacă sunt mai bătrâni clatină din cap și zic în gândul lor: Doamne, Doamne, ce-i și cu domnii ăștia, de atâta învățătură mai că se prostesc. Și în chipul acesta s'au dus pe apa vinerii toate sfaturile auzite la adunarea aceea. Unii răd și astfel s'a pierdut caracterul serios al adunării, alții se crucesc de-a dreptul. Nu au fost înțelese spusele vorbitorului, pentru că în mintea țăranului nostru nu încap o astfel de judecată.

Acum să trecem la o altă adunare. Aici vorbește un alt român bun. Acesta să zicem că e un om învățat care a citit multă sociologie și multă filozofie, a citit atât de mult încât poate nu a avut vreme să răsfolască cele câteva colecții de poezii populare sau să citească o seamă de cărți de literatură românească. Totdeauna în viața lui a cercetat adevărul științific cu ajutorul cărților străine. Fraza-i curge cam greu. Când ajunge către sfârșitul vorbirii, crezând că aduce un argument puternic — indiferent despre ce vorbește — spune următoarele: Și ca să vă arăt cât de nedreaptă este această lege, vă voi spune ce zice despre ea învățatul și marele filosof H. Spencer. Și Spencer spune definiții în termeni tehnici, cari trecuți în gura poporului cine știe

să pornească, ca s'o pierd, obrișca tuturor ticăloșilor cu suat!

Cu o violență îngrozitoare se relinșau în mintea lui toate amănuntele celor petrecute în grădina dela sf. Gheorghe, în Cișmigiu, în iatacul, pe care și-l luase cu chirie, și sudori, reci îi treceau peste frunte și peste obraji, din care îi pierise tot sângele.

„Ce-o să răsupună această nenorocită ființă, — urmă el, — când lumea-l va întreba, cine i-a fost mamă și cine tată? — Eu am scăpat cu o minciună răzămătată pe o dovadă oficială: el însă? — el va trece prin lume huidnit de toți.”

El nu mai putea să rămâie singur, însuși în fața sa: trebuia să fugă, să alerge prin lume, să vadă, să audă, să se piardă în toată viața, ca doară se va ascunde de sine însuși.

A ieșit și s'a dus, dar pretutindeni tot numai el singur cu sine rămânând, ba mai ales acum se simțea singur.

E o tainică și nemilos de strinsă legătură între ceice se știu părtași la aceeași vină, și acum abia, în mijlocul lumii, a început Bucur să simtă, că nu li este atât de ușor, cum își închipuiseră amăgindu-se însuși pe sine, ei greu, foarte greu, pe-o parte peste puțină chiar îi este a trăi fără de Zoe. Aici, unde petrecuseră atâtea nopți împreună și gustaseră atâtea plăceri, el o vede pretutindeni și la fiecare pas tremura, ca nu cumva să-l întrebe cineva, unde se află ea, ce face, cum s'a întâmplat de n'a venit și ea. — Era ceva demonic în ființa ei, și vina lui nu era c'a împins-o, ci că s'a lăsat să fie împins de ea spre rele. (Va urma.)

În ce vîzbății s'ar prefăce. Oamenii în cazul acesta nu vor rîde, nici nu vor clatină din cap. Vor sta așa drepti, cu mâinile lăsate în jos, fără de nici o tresărire în suflet așteptând să li-se mai spună ceva. Unul poate, îndemnat de cine știe ce sentiment, va zice: Doamne ține-l, că mult s'o mai zdrobit. — Așadar nici acum n'a fost înțeles oratorul.

Ce rezultat din aceste două pilde cât se poate de autentice? Rezultă acest fapt trist că amândoi oratorii n'au fost în stare să înțeleagă sufletul țăranului nostru. Și nu l'au înțeles pentru că au trecut orbi pe lângă toate obiceiurile și pe lângă toate nevoile lui zilnice, cari li fac să fie așa cum este el, aparte de țărmul altor neamuri. Dacă vrea cineva să facă democrație aici la noi, atunci facă pe socoteala țăranului nostru și nu pe aceea a unor țărani luați din cartea cutărui sociolog, ori închipuiți. Cum vei lecui năcazurile culva dacă muzindu-l cântînd vei socoti că-i fericit, cum face orice țăran al nostru?

Este o prăpastie firească între domni și țărani, prăpastie care nu se poate trece niciodată. Deprtarea dela unul la celalalt însă, nu este așa de mare încât lumina ochilor să nu străbată dincolo să vadă și spună sufletului ce-a văzut. Sufletul unui domn român nu este așa de deosebit încât să nu tresară de duloșia unui cântec popular și să nu se vadă tresărire aceea din strălucirea ochilor, cari spun ce simte omul.

Și mai rezultă ceva din cele două pilde de mai sus. Dacă democrație însemnează lărgirea drepturilor și luminarea prin fericire a celor obișnuiți, atunci aceea nu va putea fi adevărată decât atunci când se va face înțelegând orice clipe din gene, ori gest aruncat în vînt de un țăran — în cazul nostru — înțelegând va să zică sufletul acelui țăran cu toate durerile lui și cu toate bucuriile lui.

Această democrație adevărată o cerem.

## Catastrofa dela Ajka.

Raportul oficial al vicecomitelui Köller din Vespriș arată că până acum au fost scoși dintre ruine 55 cadavre. 15 sunt încă în ocnă, ceilalți au scăpat, focul a fost stîns și acum se lucrează la desgroparea celor ce mai sunt în ocnă.

Iată amănunte:

Vespriș. Catastrofa nu ar fi luat așa dimensiuni mari, dacă în urma unei întâmplări nenorocite nu s'ar fi iscat foc chiar când se proceda la scăparea minerilor. Muncitorul Hartel a aprins adică uleiul ce se adunase în jurul unui ventilator. Ocnă se umplu atunci de fum și gaze. Într'astea se rupse și ascensorul și astfel 60 mineri rămăseră izolați în ocnă. Ei nu au mai putut fi scăpați.

Dintre minerii căzuți jertfă cei mai mulți sunt familisti, bărbați în vîrsta de 30—35 ani. E o privesc înfloritoare să-i vezi grămadă, cu sânge închiegat la gură și nas, semn că au murit intoxicați. Lângă grămada de cadavre sunt lemnarii cari fac coșinguri și membrii familiei celor morți, cari plîng și se vaită desperat.

Hartel, care a pricinuit aprinderea și Sandor, maiestru miner, au pierit și ei.

Privitor la groaza ce s'a produs în ocnă când a izbucnit focul, se dau următoarele detalii:

Aprinzându-se țeava de gumă a ventilatorului, maiestrul miner Szántó Ferencz a strigat:

— Cine poate, să fugă!

Minerii au alergat spre lift (ascensor) și 8 inși, după cumplită luptă, au sărit într'ânsul. Trei dintre mineri au fost însă aruncați afară: ei au rămas striviți. Atunci s'a stricat și liftul. Muncitorii se băteau între dînșii, își rupeau hainele și ca nebuni își rupeau chiar carnea unul de pe altul.

Erau scene îngrozitoare. Lipsa de aer și gazele i-a omorât pe toți. Cei 120 cari au scăpat au fugit prin tunelul pe unde era drumul vagoanelor trase de cai.

## Din România.

**Felicitări.** Joi, cu ocazia anului nou, dl Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri s'a dus la palatul regal și la Cotroceni, unde a prezentat felicitări suveranilor și familiei princiare, în numele guvernului.

**Botezul A. S. R. Princesesa Ileana.** La palatul Cotroceni se fac pregătiri în vederea botezului A. S. R. Princesei Ileana.

Mica princesă, ca și Augusta Sa mamă se bucură de cea mai deplină sănătate.

S'au desemnat în mod definitiv personajile cari vor fi nașii noului viăstar princiar.

Acele personajii sunt:

M. S. Regele Eduard al Angliei; M. S. Regina Spaniei; A. S. I. Marele ducesă Wladimir; A. S. I. Marele duc Boris; A. S. R. Principele Albert al Belgiei; Marele Ducesă de Coburg Gotha și A. S. R. Princesesa Elisabeta fiica mai mare a familiei române princiare.

M. S. Regele Angliei va fi reprezentat la botez prin Ducele de Teck, atașatul militar englez la Viena; iar M. S. Regina Spaniei va fi reprezentată prin Excelența sa ministrul plenipotențiar al Spaniei la Viena.

Celelalte personajii, din Rusia și Belgia vor fi reprezentate prin șefii misiunilor diplomatice respective din România.

Botezul A. S. R. Princesesa Ileana se va face între 8 și 10 Ianuarie c.

**Te-Deumul dela Mitropolie.** Cu prilejul noului an, Joi dimineața s'a oficiat un Te-Deum-la mitropolie.

La această ceremonie religioasă a asistat A. S. R. Principele moștenitor, și reprezentanții autorităților. Slojba a fost oficiată de P. S. S. arhiepiscopul Nifon Ploștesanu, însoțit de numeroși preoți.

AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Carol au sosit la orele 10, împreună cu aghiotantii colonel Baranga și major Berendy. Dintre miniștrii se aflau d-nii I. Brătianu, Emil Constantinescu, Spiru Haret, Anton Carp, V. Morțanu, Toma Stelian și general Averescu. Se mai aflau d-nii Emil Petrescu, prefectul poliției, Ioan Panaiteanu, directorul siguranței generale, Hagi Tudorache, prim-ajutor de primar, colonel Pretorian, comandantul pieței, precum și un mare număr de credincioși.

După terminarea slojbei religioase, AA. LL. RR. cât și toți d-nii miniștrii s'au dus la palatul metropolitan și au felicitat pe I. P. S. S. Mitropolitul primat.

La orele 11 jum., principii moștenitori au părăsit locuința mitropolitului primat; iar d-nii miniștrii s'a dus la palatul regal, unde s'au înscris în registre.

**Pom de Crăciun.** În noaptea revelionului, conform tradiției s'a sărbătorit la palatul Cotroceni, pomul de crăciun.

A. S. Princesesa Maria fiind în coalescență, s'a dispus ca pomul de Crăciun să fie așezat chiar în odaia A. Sale.

La această serbare a luat parte MM. LL. Regele și Regina, prințul Ferdinand împreună cu micii principii, aghiotantii regali și princieri, doamnele de onoare și întreg personalul palatului Cotroceni. M. S. Regele a împărțit daruri înțregii asistențe.

La ora 7 seara serbarea a luat sfârșit.

Marti, după amiază, la orfelinatul de fete „Rada-Vodă” de sub conducerea dnei Laurența Gribincea, s'a fost o serbare a pomului de Crăciun, cu care ocazie dna directoare a împărțit daruri micilor orfane.



La această serbare a asistat și dl. dr. H. Botescu, ajutor de primar, din partea comunei, care întreține acest orfelinat.

**Telegrama dlui D. A. Sturdza către dl Ioan Brătianu.** Dl Dimitrie A. Sturdza, a adresat din Paris dlui Ioan I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri și ministru de interne, următoarea telegramă:

„Adânc mișcat de caldtele cuvinte primite în numele consiliului miniștrilor și din partea d-voastră, vă rog primiți și transmiteți membrilor cabinetului, scumpi amici și foști colegi, velle mele mulțumiri. Vă exprim sincera recunoștință pentru binevoitorul concurs dat în timpul conducerii noastre.

„Retrăgându-mă în viața privată, după mulți ani de muncă grea, voi privi cu pământoasă dragoste patriotica activitate a celor cărora revino astăzi datorie sfântă de a păstra și spori cele dobândite pentru întărirea, dezvoltarea statului român. Sigur că veți împăna cu devotament, înțelepciune, sacrele d-v. datorii către iubita patrie, căreia i-am consacrat toate puterile mele sufletesti și trupesti.

„Rog pe atotputernicul să Vă călăuzească și binecuvinteze înalta d-v. misiune.

„Primiți, expresiunea profunde mele afecțiuni.

Dimitrie Sturdza.

**Adunare.** Membrii clubului național-liberal din Iași s'au întrunit aseară sub presidenția dlui C. Stere, președintele clubului.

D-sa a exprimat regrete pentru retragerea dlui Dms. Sturdza și a spus că situația în partidul liberal s'a clarificat prin acceptarea dlui Ion I. Brătianu a șefiei guvernului și partidului liberal.

S'au adresat telegrama dlui Dimitrie Sturdza și dlui Ion I. Brătianu, președintele consiliului.

**Decorați.** »Monitorul Oficial» publică decretul prin care se acordă următoarele decorațiuni: D-lui Mihail Pherekyde, președintele Camerei, ordinul »Carol I» în gradul de Mare Crucă.

D-lui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, ordinul »Carol I», în gradul de Mare Ofițer.

## Reprezentarea de gală în folosul victimelor din Italia.

La Teatrul Național s'a dat ieri seară o reprezentare de gală în folosul victimelor groznicilor cutremure din sudul Italiei.

Au dat concursul lor pentru reușita acestei reprezentări, marele artist Ermete Novelli, d-na Olga Glanini, artiștii fruntași ai Teatrului Național, dl Gr. Dinicu și orchestra ministerului Instrucțiunii publice condusă de dl profesor D. Dinicu.

Sala a fost plină cu public dintre cei mai ales. Au asistat la reprezentație: M. S. regina, A. S. R. Principele Ferdinand cu principii Carol și Elisabeta, însoțiți de doamna general Poenaru și domniul colonel Grafovaky, lt. colonel Baranga, căpitan Manu, adjutanți regali și princieri și dl Dr. Magge, medicul mameș al A. S. R. principesa Maria.

Au asistat de asemenea domni: I. Brătianu, președintele consiliului cu d-na, Emil Costinescu ministrul de finanțe cu d-na și Dr. I. Costinescu; Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice cu doamna; Anton Carp cu domnișoara, V. G. Morțuan cu doamna, doamna Ecaterina G. Cantacuzino cu dl N. Cantacuzino și dl Barbu Cartargi cu doamna; Beccaria d'Inclza, ministrul Italiei cu doamna, Giers, ministrul Rusiei cu d-na, ministrul Angliei, Al. Marghilomanu, C. Manu, C. Diseseu cu d-na, Vintilă Brătianu cu d-na, Em. Porumbaru, V. M. Missir cu d-na și d-soarele, Emil Petrescu cu d-na, C. Bălăceanu Stolnici cu

doamna, G. G. Assan cu d-na, Pompiliu Ellade cu d-na, prof. Dr. Al. Obreja, Al. Pencovici, Al. G. Florescu, Take Protopopescu, Ioan Bombă cu domnișoara Bombă și d-soara Iurascu, d-na, general Arlon cu domnișoarele, N. Butculescu cu d-na, Ioan I. V. Sococ cu doamna, Ioan Arlon cu d-na, Victor Ionescu cu doamna, I. Th. Ghica, Dr. Haralamb, G. Vlasto, G. Corbescu, Ioan Sc. Ferichide, etc. etc.

Spectacolul a început cu monologul »Musca zis de dlul P. Liciu, distinsul artist al Teatrului Național.

Doamna Aristița Romanescu a recitat poezia »Mama» de Carmen Sylva.

S'a jucat apoi actul al III-lea din »Fântâna Blanduziei», de V. Alexandri cu dlul C. Nottara, I. Niculescu, I. Brezeanu, V. Leonescu, T. Bulandra și cu d-soarele Maria Voiculescu și Maria Filotti.

Dul Ermete Novelli și d-na Olga Glanini au jucat, după acela comedia »Injurăturile lui Cadillac» de Pierre Berton.

Artistul Novelli a zis apoi »Monologul lui Diogene», cântecul la urmat orchestra ministerului executând poema română de G. Enescu.

A urmat violonistul Grigore Dinicu, care a executat canzoneta de d'Ambrosio și Zigeunerweisen de Sarasate, fiind acompaniat de orchestra.

Apoi orchestra singură a intonat impunător imnul național român, pe care toată asistența l-a ascultat stând în picioare.

Artistul Novelli a rostit în limba italiană, în atențiunea generală, următoarele cuvinte:

Shakespeare, marele pictor al furtunilor omenesti, pune pe buzele tremurătoare de frig și de sbucium ale nebunului rege Lear, o rugăciune care e un strigăt sfâșietor de durere; regele Lear, răzând prin păduri sălbatice, cu capul gol, în suflarea vijelioasă a vântului și în trăsnetul fulgerelor; regele Lear căruia nu i-a rămas alt tovarăș decât dușmanul; regele Lear fără coroană, fără putere, fără supuși, fără fiice, cart, îngrate, l'au despoiat de toate, l'au batjocorit, l'au isgonit din propria lui țară: banit în iad și în mlațe, îngenuchiază și se roagă!

Și rugăciunea lui e aceasta:

„Tu care din înălțimea cerurilor vezi pe nenorosiții cari, ca și mine, într-o noapte vijlitoare, răzăcesc cu capul gol, cu trupul desbrăcat, tremurând de frig și de foamă, ocrotește-i Tu, Care toate le poți! Privilegiu ai pământului... deprivându-i vă a da celor lipsiți priozoni averilor noastre, și mizeria va pieri din lume și va doborâi dreptatea adevărată! Eu, Rege până în clipa d'acum nu m'am gândit nici odată la asta!”

Nici odată ca în zilele acestor rugăciuni regele nebun n'a avut un răsunet așa de spontan în toate inimile!

Strigătul desădădit și cerând ajutor, al unui popor isbit de dezastrul cel mai mare ce l'a înregistrat vreodată istoria; și unui popor care într-o clipă a pierdut familie și casă și avere și care va rămânea pe vecie rănit în inimă și în minte, cum a rămas Regele nebun, și răzând, a trezit în toți simțământul adevăratei solidarități, al adevăratei carități frățești!

La vestea jalnică a nemăsuratei nenorociri care a distrus o parte înfloritoare și iadmoasă a Italiei, lumea întregă a rămas turburată, buimăcită... împietrită!

În clipa acea, îngrozit, fiecare muritor a simțit cu ochii plini de lacrimi, trebuința de a-și îmbrățișa mama, soția, copiii; de a-și privi cu drag casa lui, a cărei sfințenie și însemnătate n'o prețuise, poate, până atunci!...

În clipa aceasta de groază am înțeles toți că sunt fiii aceleiași familii și toți și-au întins brațele spre a strânge în piept pe frații zdrobiți de durere, într-o îmbrățișare de o caritate dumnezeiască! În clipa aceea s'au sters granițele, deosebirea de limbă, de castă de rasă, de păreri, de religie, și pentru întâia dată, poate, s'au

găsit toți întruniți într-o singură patrie: Iubirea!.. Iubirea, cuvânt dumnezeesc, pe care toate gurile l-au repetat ca o întărire în prezent și o speranță pentru viitor!..

Eră cu patiață ca voi, românii, să nu ascultați, plângând, strigătul acela și să nu întindeți și voi, iubitori, brațele voastre frățești! Nu!... Pe foțele tuturor se cetește limpede mulțămirea sufletescă de a fi implinit o datorie sfântă, și această satisfacție o singura mulțămire ce vi-se cuvine și a cărei însemnătate nici un cuvânt n'ar fi în stare s'o spun!

Binecuvântările ce miile și miile de nefericiți supraviețuitori ai spăimântătoarei scotombe italiene și calabreze, vor înălța totdeauna cu căldură pentru familia omenescă ajutoare, vor fi pentru toți aducătoarele unei ere de pace și de mântuire.

Pentru voi, pentru familiile voastre, pentru iubii mei tovarăși de artă, pentru țara voastră scumpă nouă, mai vin și urările fierbinți ale unui prieten mulțămitor și devotat care nu vă va uita nici odată!

Și... în fine, îngăduiți-mi să spun ceva ce am pe inima mea de italian, să înălț o salutare respectuoasă și entuziasă banilor și bravilor mei Suverani, Elenei de Savoia în deosebi, acestei eroice Femei care a știut să-și câștige, într-o clipă, lagernessul nume de mamă a italienilor, înălțându-se la simbolul cel mai curat al menirii adevărate a femeii pe pământ: să facă frumoasă viața și dulcea suferința și moartea!

Fără îndoială, Elena a Italiei v'a adus la gând pe Elisabeta voastră a României. Și aceasta a știut să fie soră îngrijitoare răniților pe câmpurile de bătăie pe cari Augustul Ei Soț și-a câștigat gloria Eroulului... V'a adus în gând pe Elisabeta voastră, ca întregă viața și-a cheltăcit-o ajutând și mângâind pe orice suferă: dela nevinoștii micăți până la sărmașii orbi!..

Așa și Italia știe astăzi că, în momentul primejției, ca și în acela al durorii, va putea să se bizue pe un rege înțelept și inimos, pe o mamă împodobită cu cele mai sublime virtuți și că amândoi vor ști întotdeauna să desțepie în enfițele tuturor camorile de curaj și de stoică abnegare cu cari pe drept să făleze cei dină! Si ai Marci Mame Antios Roma!

Frați latini! Unițiți-vă cu mine să strigăm un îndoit »să trăiască», aceste două alete Doamne, onoare și fală castei și sexului lor: Elisabeta a României, Elena a Italiei »să trăiască”!

Spectacolul s'a încheiat cu imnul național italian, intonat de orchestra, pe care publicul l-a ascultat stând în picioare.

Artiștii au fost răsplătiți cu călduroasă și repetată aplauze.

În pauze, d-na Lucia Sturdza cu dl Liciu și d-na Voiculescu cu dl Nottara au cântat cu cheta prin sală, adunând aproape 2000 lei, tot în folosul victimelor din sudul Italiei.

Reprezentarea a produs în total aproape 12 000 lei.

Rep.

## Din revistele românești.

**Constituționalizarea Dobrogei. — Prasa străină și română.**

La rubrica aceasta vom da din timp în timp rezumate obiective după articole mai importante ce apar în revistele românești.

**Constituționalizarea Dobrogei.** În »Neamul românesc literar», dl Cristea Sandovici publică un articol clar și documentat asupra chestiunii dacă și cum trebuie făcută constituționalizarea celor două județe dobrogeane. Chestiunea a devenit actuală prin mesajul regal din Noemvrie care făgăduiește drepturi constituționale și regimul reprezentativ pentru Dobrogea. Dl Sandovici face deosebirea între elementul românesc și cel slav. După o veche lucrare statistică otomană, găsită în arhivele din Constantinopol, pe la 1850, ele-

**Fabrica de spălat cu aburi**

„KRISTALY”

Kristaly gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

mentul slav numără 20,000 de suflete, iar cel românesc se urcă la aproape 60,000. Azi cifrele acestea s'au ridicat la 90,270 de slavi și 161,946 de români. Nu este adevărat, spune dânsul, că elementul slav și mai ales cel bulgăresc (care în baza acestui motiv fals cere alipirea Dobrogei la Bulgaria) ar fi un element de baștină. Bulgarul azi în număr de 51,000 sunt veniți în partea mare din Basarabia, și din vilaietul Rusciucului (Bulgaria). Venirea lor au fost înlezniță de ruși cari au răpit Basarabia după 1812. Evreii încă sunt în mare parte venetici. În orașul Tulcea de pildă la epoca reîncorporării, nu se aflau decât vre-o 40 de familii evreiești, prin celelalte comune vre-o 20 de familii, iar azi Dobrogea numără 4,980 de evrei.

Celelalte naționalități în număr de 31,643 de suflete compuse din ruși, lipoveni, rusneci, nemți armeni etc. etc. sunt de mai puțină însemnătate. Elementul românesc după di Sandovici e bășin și a avut chiar înainte de reîncorporare o situație materială și numerică foarte frumoasă. Pe vremea otomanilor orașul Tulcea a avut școală și biserică românească, susținute prin patriotismul unor cetățeni bogăți și influenți ca Boambă, Petrescu, Nedelcu Găscă, Lungu și alții. După reîncorporare cel mai mulți din ei su scăpătat dându-se politiceii militante și au sărăcit. Dar s'au făcut păcate și din partea cărmuitorilor români pe cari autorul le desvâștește cu toată franchețea. Elementul de competență care dă dreptul de cetățean e proprietatea funciară. Printr-o greșală nefericită însă s'a dat mult mai mult pământ străinilor decât românilor. Din domeniul statului și jud. Tulcea s'au dat 125000 de hectare străinilor și abia 65000 românilor. Dacă se vor alcătui listele de alegători în baza venitului proprietății funciare rurale vom avea cu siguranță marea majoritate a străinilor.

Să vedem acum remediile și propunerile autorului. Elementul românesc trebuie întârit și trebuie să i-se dea o situație mai favorabilă atât nup raport politic cât și economic. Dintre străini se vor naturaliza, adică înzestra cu toate drepturile politice, numai cei cari la 11 Aprilie 1878 au fost raile turcești, adică cetățeni țarici cu toate drepturile. Marele număr de imigrați, de venitori, va trebui exclus dela drepturile de cetățean. Dimpotrivă români, fie bășinși, fie imigrați, vor căpăta deopotrivă toate drepturile, iar noștrii români transilvăneni, stabiliți mai ales în județul Constanța, vor trebui împărțuți în bloc.

Pentru întărirea economică a românilor din Sandovici propune colonizarea Deltai Dunării și insulei Drenova unde se vor putea stabili vre-o 15—20.000 de familii românești. Pentru a slăbi pe străini, dânsul propune o măsură radicală: să se reviziască toate lucrările făcute de inginerii parcaiori, se au fost înădărești până în prezent, înstituirea comisiunii, din bărbați prudenți capabili și integri, cari singure să fie în drept a confirma înstrăinările ce s'au făcut din lomenii statului, precum și cele ce s'ar mai face în viitor. Străinii împotriva cărora fără drepturi să fie deposedați iar pământurile lor trecute românilor. Să se dea românilor folosința liberă a materialelor din pădurile statului, stufării, băii, sălere etc. La urmă autorul dă unele indicații de preț pentru felul cum să se procedeze la stabilirea drepturilor vechilor raile.

Presa străină și română. Tot în „Neamul românesc literar“ dl O. G. (O. Ghibu?) publică un articol arătând că presa străină e adesea foarte în informată despre noi. Așa în „Baltische Zeitung“ din Riga jăranul român e prezentat ca o listă lenese, insultă și plină de vitii. De asemenea se rezumă sau se indică alte articole din presa străină îndusă în eroare sau chiar inspirată legijidării din țara românească. Autorul exprimă dorința ca și noi să avem informatori pentru străinătate. Guvernul unguresc plătește cu 30.000 le coroane pe Vészi pentru informarea presei germane. La noi firește nu poate fi vorba de-a mită guvernul astfel. Cu prilejul acesta autorul

atinge chestiunea foarte importantă a pregătirii ziarștilor, care din apns nu mai e lărată cu totul în voia întâmplării, ci e, din an în an tot mai sistematizată. Prin ziarștii cu o cultură superioară am putea ajunge dela sine în cercurile ziarștilor mari din străinătate.

În timpul mai nou s'au creiat pe lângă diferite universități, catetre de jurnalistică care dau ascultătorilor cunoștințele teoretice și practice ale gazetăriei. Trebuie deci să trimitem ziarștii noștri sau cel puțin pe viitorii noștri ziarștii acolo cari pe urmă ne vor putea face mari foloase la informarea străinătății, intrând încă din școală în legătură cu ziarștii străini.

## Turburările din Balcani.

### Abdicarea regelui Petru.

Și azi mai primim vești în legătură cu abdicarea regelui Petru. Să zice, că regele ar fi foarte nemulțumit cu politica miniștrilor săi. Intorsătura pe care au luat-o evenimentele în timpul din urmă, hotărât a dezastruoasă pentru Serbia, și ea poate fi atribuită numai politicianilor. — Milovanovici, Pasici și Novacovici, au deșteptat nădejdi, cari nu s'au vor implini niciodată. De aceea trebuie să cadă asupra lor toată răspunderea unei situații grave. Dar iudeosebi e nemulțumit regele Petru cu raciama zgomotoasă a moștenitorului de tron. Într'un rind regele s'ar fi exprimat așa: *Dacă fiul meu Gheorghe, crede că poate să guverneze mai bine, ca mine, să i-a el frânele în mâni. Eu bucuros îi las locul...*

Dar dacă regele Petru, scârbit peste măsură de atâtea mizerii, se gândeste serios la o abdicare, asta nu se poate întâmpla acum. În condițiile grele de astăzi, o schimbare pe tron, înseamnă mare primejdie pentru țară. Cu atât mai vădit, că viitorul rege e un partizan hotărât al războiului, iar un război ar putea fi acum fatal pentru Serbia.

### Damisa cabinetului Reilnorovici.

Belgrad, 2 Ianuarie. Aproape sigur, că în vedea de mâine a sculpturii, Cabinetul Velimirovici își va da demisia. Se crede, că cu formarea noului cabinet va fi încredințat Pasici. — Situația e foarte gravă. Iudeosebi e mare favorizarea în contra Serbiei.

### Impăcarea cu Serbia.

Constantinopol, 2 Ian. În consiliul de miniștri chemat pe Duminică, se vor discuta modalitățile împăcării Turciei cu Austro Ungaria. Se crede, că peste toate discuțiile se va trece cu ușurință și în deplină înțelegere.

## NOUTĂȚI.

ARAD, 16 Ianuarie n. 1909.

### Pentru frații din Italia.

Azi am primit dela trei biserici ajutoare pentru frații italieni.

Părintele protopop Nicolae Togan ne trimite colecta cu discul în biserică gr. cat. din Sibiu, părintele Nicolae Vulpe, colecta cu discul din biserică din Jadani și părintele George Lupșa, colecta din biserică din Toracul-mic Părintele Lupșa ne și scrie despre chipul cum s'a adunat ajutoarele:

Prea on. dle redactor!

În ziua de Anul nou fiind părintele Vichentie Petrovici în conșlegere cu părintele Gheorghe Lupșa după lrmos, s'a suit pe amvon și prin o vorbire scurtă dar pătrunzătoare a explicat credincioșilor grozavă catastrofă dela Messina și jur. A îndemnat poporul de față, să jertfească pentru frații noștri din Italia toți, care cum pot.

După vorbirea părintelui V. Petrovici, părintele Lupșa luând lista, cu epitrăhirul pe sine, a mers dela unul la altul, — lacrimi de bucurie — în fiecare eră în ochi ăscălindu-și numele — și dând cât lăsa înima. S'a strâns 30.54 fil. Această sumă am onoare a o trimite rugându-vă să binevoii a o adăugă la sumele înscrise până acum.

Toracul mic, în ziua de Anul nou 1909.

Cu deosebită stimă:

Gheorghe Lupșa,  
paroh ort-rom.

Nu ne îndoim că în sfințele sărbători ale Bobotezei în toate bisericile române se va urma exemplul înălțător din Torac și celelalte biserici, căci oricât de săraci am fi, trebuie să avem și o demnitate de neam și aceasta ne obligă să stăm și noi în șirul neamurilor culte cari iau parte la ajutoarea fraților năpăstuiți în Italia.

Sumele noastre de azi:

„Victoria“ inst. de credit și economii Cor. 250 —  
Gerasim Sarb reșcent episcopesc Arad „ 5 —  
Cu discul în biserică gr. cat. din Sibiu prin di protopop Nicolae Togan „ 13-32  
Cu discul în biserică gr. or. din Jadani prin di Nicolae Vulpe — — „ 10-04  
Cu discul în biserică gr. or. din Toracul-mic prin di Vichentie Petrovici  
G. Paunescu —06 și George Lupșa  
V. Petrovici Cor. 1—, George Lupșa  
Cor. 1—, T. Popi Cor. 1—, I. Pichler  
—40, P. Damian —20, P. Petrovici  
—20, Pavel Marian —20, T. Balog —20,  
M. Iancu —20, V. Balog —20, T. Muntean  
—20, P. Spăciun —20, G. Petrovici  
—40, D. Popi —10, V. Oprean  
—20, P. Jara —40, G. Petrovici —40,  
T. Balog —40, S. Stolanovici —20,  
P. Paucă —20 G. Balog —40, D.  
Jurga —20, T. Flutaru —10, P. Damian  
—20, V. Martin —20, P. Flutaru  
—20, I. Stoici —20, M. Paun —20,  
I. Petrovici —20, T. Paunescu —20,  
I. Stoici —20, Ion Marian —20, T.  
Ocolisan —10, T. Mitoiu —10, St.  
Petrovici —20 R. Gația —20, F. Ursulescu  
—20, V. Medvesan —20, T.  
Iancu —10, V. Ocolisan —20, G. Balaban  
—20, G. Ilvorianu —20, V.  
Petrovici —20, T. Flutaru —20,  
P. Petrovici —20, Fl. Martin —10,  
L. Chitrescu —10 P. Chitrescu —  
20, G. Lazar —10, T. Jara —20,  
D. Paunescu —10, V. Mitoiu —10,  
I. Ursu —10, P. Spăciun —10 I.  
Damian —10, C. Martin —20, V.  
Damian —10, I. Chesii —30, St.  
Borciță —40 I. Giurgiu —20, G.  
Spăciun —20, F. Stoici —10, V.  
Ocolisan —20 C. Gația —20, V.  
Petrovici —10, T. Ocolisan —20,  
N. Stoici —10, G. Stoici —20, T.  
Balog —10, T. Balog —10, I. Giurghiu  
—30, R. Balog —20, C. Ursu  
—10, Todor Petrovici 1. — Cor. G.  
Balog —10 G. Babescu —10, M.  
Flutaru —10, G. Ursu —10, P. Petru  
—10, I. Mitoiu —20, C. Balog —  
10, B. Dochia —20, A. Damian —  
20, T. Balog —10, V. Balog —10,  
T. Chesii —20, T. Ocolisan —20,  
V. Balog —10, G. Arpelean —40, S.  
Ocolisan —20, G. Clucan —20, P.  
Gația —20 A. George —40, V. Medvesan  
—40, D. Mitoiu —20, A. Bucur  
—20, P. Damian —10, P. Bure  
—10, G. Bibii —02, T. Paunescu  
—40, P. Stoici —10, S. Chesii  
—30, P. Jifcu —20, V. Balos —20,  
T. Ocolisan —20, D. Iancu —20 T.  
Ocolisan —20, G. Bure —20, Z. Ursu



Dacă doriți o față frumoasă,  
fragedă și încântătoare, atunci folosiți  
**Crema de lapte de benzoé**  
a lui Karpáti.

de 15 ani preparată și recunoscută ca nestrică-  
cioasă, și face să dispară atât la copii cât și la  
oameni mari  
orice necurătenie de pe față,  
dejerătura și boalele de piele  
Prețul 1 cor.; La comandă de 6 cor. se  
trimite porto-franco.

Se ca-  
pătă la **Karpáti János** (fost farma-  
cist în Șiria)  
farmacist în  
**ARAD, Boros Béni tér nr. 15**  
peste drum de stațiunea motorului.  
Se mai capătă în drogherii și parfumerii.

—10, A. Marla —10, P. Petrov —04, V. Future —10, L. Spârloșu —10, G. Medreșan —10, V. Nica —10, M. Vichentie —10, P. Bure —06, V. Balog —10, G. Stanislav —50, G. Popl —10, G. Popl —10, G. Ursu —10, T. Gheția —10, Stolti —10, V. Martin —08, G. Paunescu —10, V. Garban —10, T. Avram —10, B. Ocolșan —10, C. Pețil —10, E. Ocolșan —08, M. Anuștia —20, Maria Gheția —08, Luchlaca Bure —04, Iuliana Iancu —04, Persa Future —02, Balog Domica —02, Marta Ursu —10, St. Chiva —06, Anuștia Ocolșan —10, T. Serbescu —04, Luchlaca Pețil —02, Maria Petrovici —02, Nicolli Marie —02, Flore Stolti —02, Marta Garban —02, Fl. Damian —02, St. Anuștia —02, Fl. Balog —10, Luchlaca Balog —02, Maria Stoici —02, Gurba Petru —20, Toda Balog —20, Chiva Ghețil —10, Maria Balog —08, Ioana Ursu —10, Petra Balog —02, Todor Balog —10, V. Balog —20, Popl Vichentie —10, 30-54

Listele noastre prezedente

308-95

610-60

Total 919-50

— In chestia întăririi episcopului ales la Caransebeș presa maghiară oficială, inspirată de scrisorile foii săptămânale române guvernamentale din Caransebeș publicase un comunicat în care se spunea că întărirea P. C. Sale Vicarului Filaret Musta de episcop nu se va face până ce noul ales, ca președinte al consistorului nu va satisface pretenziunilor ministrului de culte, care a cerut destituirea a mai multor profesori și demnitari consistoriali.

»Budapesti Hirlap«, care publicase și ea ieri această știre, face azi o rectificare. Spune că din parte competentă i-se asigură că nu e nici o legătură între neîntărirea P. C. Sale părintelui vicar Filaret Musta și între ancheta ministerială dela Caransebeș. Arată, așa cum s'au petrecut lucrurile și constată adevărul, că nou alesul episcop nu poate fi învinuit cu nimic.

— Rescumpărarea felicitărilor de Anul nou. In favorul casei naționale ce se va zidi în Coștei s'au rescumpărat felicitările de Anul nou următorii domni: Avram Corcea, paroh 4 cor., Alexandru Guga, paroh 2 cor., Victor Tralovicu, paroh 2 cor., Patrichie Râmneanțu 1 cor. și Mirco Nicollicu 1 cor.

— Revellionul în Brașov. Din Brașov ni-se telegrafiază că în preseara anului nou s'a dat o reprezentație românească foarte izbutită în sala teatrului local. Intre oaspeți am observat și pe generalul de Săndru, român, și pe dl primar al orașului Franz Hiemesch. Au recitat d-șorele Bogdan și Băilescu, dl Ione! Crișanu ne-a dat mai multe bucați de solo și un evinet compus din d-nii Honigberger, Lutz, Zeidner, Dr. Lemeni și Spell. Dl Dr. Dan a obținut succes în recitația sa și am văzut două frumoase tablouri vivante: »un ospăț român« și »prădarea Romei« întocmite de cunoscutul pictor sas Hans Buihard. După program a urmat dansul. Aici s'a întâmplat o rușine, care cu greu se va spăla de pe obrazul tinerimii noastre din Brașov. Și anume în toiul petrecerii câțiva tineri români au găsit de cuvință să distrugă frumosul caracter românesc al petrecerii cu un »Csárdás«. Va ve zice, până aici s'a ajuns cu falmoșii frazi: Nu te cunosc... N'avem destule cuvinte aspre să fixăm astfel de porniri urite. Aici numai o armă ne mai rămâne: boicotul..

## Ultime informațiuni.

### Criza se agravează.

— Prin telefon. —

Budapesta, 16 Ianuarei. Consiliul de miniștri de ieri s'a sfătuit timp de 3 ore dar nu a izbutit să găsească o soluție pentru chestia băncii naționale ungare. D. Kossuth a primit însărcinarea de-a convinge pe dnii Holló și Jusih și grupul lor ca să renunțe la dezideratul băncii naționale. Dacă iel va izbuti, criza este înlăturată. Dacă însă opoziția va stărui în punctul ei de vedere și va face dificultăți la votarea contingentului de recruți, guvernul va continua încercările de-a o potoli și dacă nu va răuși până în Iunie, e hotărât să dizolve camera în Iunie.

### Demisia guvernului sârbesc.

Din Belgrad se telegrafiază că în ședința de azi a scupcinei dl Velimirovici a prezentat demisiunea guvernului.

### Dnul Wekerle la Viena.

Budapesta, 16 Ianuarei. Azi dl Wekerle a plecat la Viena pentru a raporta M. Sale despre situație. Sosind dimineața prim-ministrul s'a prezentat la orele 9 și jumătate la ministerul de externe, unde a avut o convorbire cu șeful de secție Moritz V. Rösler iar la orele 11 s'a prezentat în audiență particulară la M. Sa unde a făcut referat despre situația politică și planul de muncă al camerei.

Tot azi primul ministru va mai vizită pe dnii Aehrenthal și Bienerth.

### Procesul contra părintelui Cure din Covăsinț.

Arad, 16 Ianuarie.

Azi s'a deschis procesul intentat contra părintelui Ioan Cure din Covăsinț, care precum își vor aduce cetitorii noștri aminte, acum sunt doi ani, la alegerea de primar din Covăsinț, a fost maltratat de către jandarmi și la ordinul suprefectului Faragó dus la Șiria și ținut închis două zile, pentru că afirmativ ar fi răsvrătit poporul, pentru că în realitate însă el și întreaga comună eră împotriva slugei dlui suprefect, pe care împotriva tuturor voturilor, abia cu câteva voturi de ale slujbașilor l-a și declarat de ales.

Samavolnicia suprefectului a stârnit atunci mare indignare în întreg comitatul și românii, într-o adunare a congregației, l-au luat la aspră răspundere atât pe el, cât și pe stăpânii lui, pentru această infamie săvârșită cu un preot român, pentru că acesta își exercită nu numai un drept ci și o datorie, de a se pune în fruntea satului întreg și a cere suprefectului să respecte legea și dreptul lor.

Părintele Cure însă, pentru că și-a făcut aceasta datorie a fost nu numai insultat și maltratat la ordinul suprefectului de către jandarmi, ci a fost azi tras și pe banca

acuzărilor ca răsvrător împotriva autorităților.

Desbaterea s'a început la ora 9. Apărătorul părintelui Cure și a celorlalți, Adrian Cure, Mihai Vorțan, Virgil Țigan, Nica Nădășan, Marian Chiș acuzați de aceeași vină este dl Dr. Ștefan C. Pop deputat.

Ascultarea de martori durează încă până la încheierea ziarului nostru.

## Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 15 Ianuarie 1909.

INCHERIAREA la 1 ORĂ și jum.:

Orzu pe Aprilie 1908 (200 kg.) 25 04—25 06

Șeară pe Aprilie 19 96—19 93

Cucuruz pe Maiu 14-44—14-46

Ovăz pe Aprilie 16 93—17—

Prețul cereziilor după 100 kg. a fost următor:

Orzu nou

De Tisa	—	—	—	25 K. 55—26 K. 35	fil
Din comitatul Albel	—	—	—	25 » 52—25 » 95	»
De Posta	—	—	—	25 » 35—26 » 05	»
Bărdășeneș	—	—	—	25 » 40—26 » 30	»
De Bacica	—	—	—	25 » 45—25 » 20	»
Șicari	—	—	—	20 » 10—20 » 30	»
Orzul de noțreț, cvallt. I.	16	»	10—16	» 30	»
» de cvalltatea II.	15	»	70—16	» 00	»
Ovăz de I.	17	»	25—17	» 50	»
» II.	16	»	95—17	» 25	»
Cucuruz	—	—	—	13 » 80—14 » 20	»

## Poșta Redacției.

„Un funcționar dela A.“ Vă rugăm să ne comunicați numele d'voastre, cel puțin nouă, ca să avem siguranța că cele scrise sunt adevărate, atunci publicăm. Noi nu putem să refuzăm spărarea tatălui său, am fi știut însă cele comunicate, și spneam și noi că e păcat să vorbească de o ingrătitubine națională.

Puteți conta pe absolută discrețiune.

## Poșta Administrației.

Diorlele Goanția. Lăpușnic. Am primit 12 co-roane abonament până la 1 Iulie 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichin.

## Copii născuți prea de vreme

pot fi salvați de chiricire și fizică prin Emulsiunea SCOTT și recâștigă vigoarea și vioiciunea obișnuită.

## Mii de părinți îngrijați

privesc cu încântare cum sănătatea copiilor lor merge tot spre bine. Copii primesc bueros și mistuesc ușor

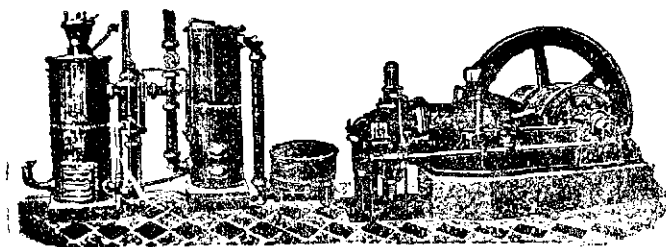
## Emulsiunea Scott,

chiar și când resping laptele.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

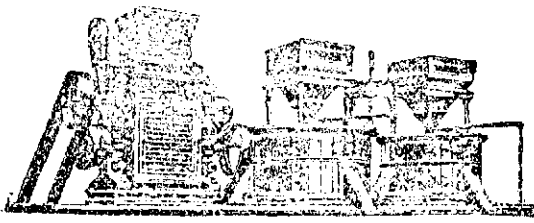
La cumpărarea Emulsiunei a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul



Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0-8—2 ileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanțiacea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN  
inginer mehanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged)  
Seghedin.





**Caut un candidat de avocat  
cu praxă**

care să fie în stare a conduce cancelaria.  
Salar 160—200 cor. lunar!

Făgăraș, 12 Ianuarie 1909.

**Dr. Octavian Vasu,**  
advocat, Făgăraș.

**Szeszák F. és Fia**

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate  
Kolozsvar, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndestulește  
— ori-ce pretenții; atelier de reparare. —



Fabrică de calese asortată cu toate mașinile  
moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fiecare parte a trăsului: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Măta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar estetică. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comenzilor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsuri, care se vând: așa cum și „măntuitorul de noroi” cu șezutul închis bine. — Fondat în 1870. — Prețourile gratis.

**AVIZI**

Avem onoare a Vă aviză, că cu 1 Ian. 1909 am deschis în

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 33  
o librărie purtând numirea

**„LIBRĂRIA DIECEZANĂ  
din ARAD“.**

Asortimentul bogat de tot felul de reviste de scris, cărți literale, școlare, piese muzicale, hârtii, cărți ilustrate, tipărituri, invitații, cărți de văzută etc. etc. ne pune în poziția plăcută de a promite executare promptă și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cerând sprijinul onor. public

semnăm cu stimă

**LIBRĂRIA DIECEZANĂ.**

**ANUNȚ.**

Prin repausarea proprietarului de tipografie Henrik Meltzer, este de vânzare tipografia dânsului, care e foarte rentabilă și se află în lucrare, și e împreună cu negoț de hârtie, recvisite de scris etc.

În tipografie apare »Foaia Poporului« și »Căldarul Poporului« ca editură proprie și se tipărește și ziarul »Deutsche Bürgerzeitung«.

**Văd. Wilhelmina Meltzer**  
tipografie  
Sibiu, strada Măcelarilor.

**Prăvălia**

**ATLANTIKA**

**T** import de cafea, **T**  
**L** tea și rum **L**  
**A** s'a deschis astăzi în **A**

**N** **ARAD** **N**  
**A** Andrassy-tér 20 **A**  
**T** (Palatul Fischer Elize) **T**  
**I** Vis-à-vis de edificiul **I**  
**K** comitatului. **K**

**Prăjitorie elec-**  
**trică de cafea.**

**Zilnic prăjire proaspătă.**

**ATLANTIKA**

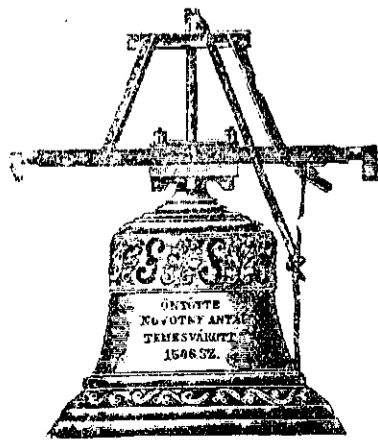
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătorie de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alu

**ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -**

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate de dânsul în te cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețouranturii ilustrate gratis.



A apărut

**„Prelegeri metodice  
din Istorie biblice“**

op auxiliar pentru catiheți, de **Nicolae Crișmariu**, paroh-catihet.

În literatura noastră ramul catihetic a rămas cel mai neglijat. Biserica și-a luat o nouă îndrumare: mântuirea sufletelor prin catehizare. Iar catiheții preoți simt lipsa de opuri catihetice, pentru a se ajuta în misiunea lor.

În fața acestor constatări, opul P. N. Crișmariu a binevenit cu atât mai ales, că cuprinde pe lângă partea teoretică a metodului, toate prelegerile din materia biblică prescrisă pentru școalele elementare, lucrute după treptele formale și însoțite de harta istorică a Palestinei.

În predare sunt marcate toate momentele principale ale materiei din fiecare piesă, precum marcant e întreg procesul, pentru a înlesni prepararea catiheților.

Întreaga carte tradează mult studiu și bunăvoință. De aceea cu tot dreptul constată cu plăcere dl profesor Dr. P. Pipos, că: „aceste prelegeri sunt un povățuitor potrivit pentru catiheți“.

Opul constă din 20 coale și costă 4 cor. plus 20 în porto. Se capătă la autor în **Baraczháza** (Temesm.), la **librăria „Tribuna“**, la libr. diecezană din Arad, precum și la librăriile mai însemnate din țară.

30.000 coroane garanție pentru curățenie.



In bucătărie și 'n casă

se curăță totul ce poate fi spălat și curățat cu  
**săpunul Hirsch a lui Schicht.**

Acesta e rezultatul unui studiu conștient și profund, de zece ani. Posede o putere extraordinară curățat, e curat și liber de orice substanțe stricacioase. Fără grije se poate folosi pentru scopul de a curăți ori ce și se poate folosi și la lucruri unde celalalt săpun nu e bun sau dă mare grije folosirea lui.

Telefon 168.

**Laborator medical în Arad.**

**Dr. Auszterweil László și Kallos József** chimiști, la laboratorul policlinice medicale chimice din **Budapesta**, au deschis un **laborator medical în Arad.**

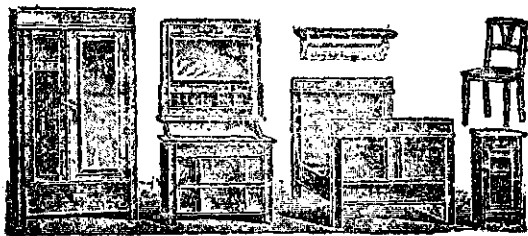
Examinează urina, scuipatul, laptele doicelor, conținutul stomacului, sângele ș. a.

Laborator: **piața Andrassy 7. Stațiunea de adunat materiile Ezsébet körut 9.**

Decorat cu medalle la expoziția din 1907 în Pécs.

## GEORGE STAHL

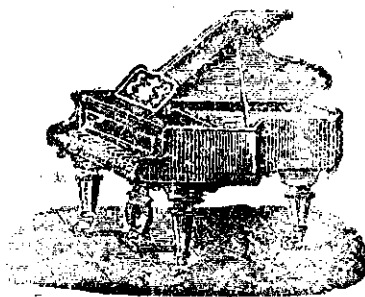
lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.



Își recomandă on. public din Lugoj și jur marele magazin de mobile fabricația proprie din **Str. Templom 15,**

unde ține în deposit mobile de lăcățarie, odăi și salon, precum și mobile tapestate până la cele mai luxose.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d. e. tapete, mai de parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmaci, birouri și școli, după desennul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.



## Piane și harmonice.

În salonul de piane

### F. A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.  
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradek, Viena.—  
„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykiewicz, Viena.  
A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.  
Reparaturi speciale solide și garantate.



## KATZKY ANTAL

atelier mehanic de mașini de cusut și biciclete  
Temesvár, Belváros  
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-  
rea prin partea str. Jenő főherceg).

Se angajază să repare și să procure *mașini de cusut, mașini de împletit, ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofoane și mașini de scris*, precum *sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă* și introducerea lor.

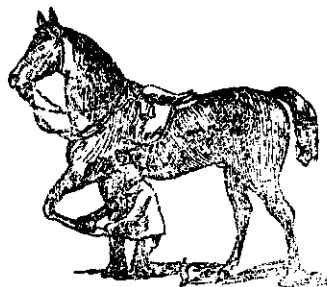
Ține în deposit *mașini de cusut vechi și biciclete*, tot așa *gramofoane* și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofoane cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț-curent gratuit și porto franco.



## GEORGE SCORȚARI, măiestru faur (covaci) — diplomat și specialist, în Arad, str. Fejsze nr. 2 (casa proprie).



Am onoare a recomanda onor. public din Arad și jur

atelierul meu de fărârie

(covăcie) unde efectueșc orice lucrare ce se ține de aceasta branșă precum: construirea trăsurilor de fier, căruța atât nouă cât și pentru reparare, sau orice alte reparaturi ce se țin de branșă aceasta, pe care singur le efectueșc în cel mai scurt timp și cu prețurile cele mai moderate. Primesc asemenea spre a potcovi atât cai cât și boi cu potcoave igienice.

Prin diploma câștigată dela minister recomand onoratului public atelierul meu de cari sunt următoare: aprindere de copite, curățirea copitelor, dacă sunt întepate prin cuie sau altceva, sau orice alte boale de acest fel.

Rugând sprijinul onoratului public de asemenea rămân cu stimă

George Scorțari, măiestru faur.

# Atenție!

# Nou!

## PAUL FILIP DIENER.

La trebuință de covoare nu întârzile nime a cerceta nou deschisa

### Prăvălie specială de covoare

TIMIȘOARA-CETATE, STRADA MERCY (PALATUL ASIGURAȚIEI UNG.)

## Mare alegere în covoare moderne de Smyrna veritabile

pentru salon, aranjări în odăi de durmit și mâncări.

Esportațiuni în cele mai fine covoare de umblăt Velvet și Tournay.

Covoare de părete, naintea patului precum și asortiment mare în scurtuce huițătoare cu prețul depositului.

Covoare de umblăt ieftine în toată lățimea.

Procurări de covoare după modele și planuri se efectueșc grabnic și cu multă îngrijire.

### Prețuri ieftine!

### Prețuri ieftine!